

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Полтавський державний аграрний університет
Департамент культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації
Полтавський університет економіки і торгівлі
Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Стан та перспективи розвитку
рекреаційно-туристичного комплексу України:
природний, соціальний, економічний
та інноваційний аспекти»**

м. Полтава, 15 травня 2025 р.

*Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України:
природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти:
збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.)*

УДК [338.48+379.8](082)

С77

Рекомендовано до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 14.04.2025 р.).

Редакційна колегія

– **Безкровний Олександр Валентинович**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Городянська Лариса Володимирівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Державного університету «Київський авіаційний інститут»;

– **Сгорова Олена Володимирівна**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря Олексій Петрович**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Каролоп Олена Олександрівна**, к. пед. н., доцент кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка;

– **Логвін Михайло Михайлович**, к. геогр. н., доцент, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі;

– **Перерва Петро Григорович**, д. е. н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

– **Федорченко Лілія Вікторівна**, заступник директора Департаменту - начальник управління розвитку туризму, музейної справи та охорони культурної спадщини Департаменту культури і туризму Полтавської ОВА;

– **Шевчук Сергій Миколайович**, д. геогр. н., професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій Полтавського державного аграрного університету.

Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України: природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 трав. 2025 р.). Полтава : ПДАУ, 2025. 222 с.

До збірника ввійшли результати теоретичних та прикладних досліджень природного, соціального, економічного та інноваційного аспектів стану та перспектив розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України. Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЗМІСТ

с.

Безкровний Олександр, Зоря Олексій, Єгорова Олена СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ: КОНСОЛІДАЦІЯ НАУКОВЦІВ У ПОШУКАХ РІШЕНЬ (ПЕРЕДМОВА РЕДАКТОРІВ).....	8
Bastanogova Maria, Garnaga Anastasia SAFETY IN EXTREME TOURISM: PROBLEMS AND SOLUTIONS	11
Chip Liudmyla, Romanko Vladislava CAFÉ CULTURE IN TOURISM INDUSTRY	15
Акімова Емма СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ ТА ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	19
Акімова Емма СУЧАСНІ ЦЕНТРИ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ	23
Барібіна Яніна РОЗВИТОК АКТИВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	26
Безкоровайна Вікторія ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТРУКТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ	31
Безкоровайна Вікторія, Рудич Алла ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ – СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	35
Безкровний Олександр, Євсєєв Іван ПОДАТКОВА СИСТЕМА ЯК ЧИННИК СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	39
Безкровний Олександр, Лиженков Вячеслав, Завалій Олександра ТУРИСТИЧНИЙ ПОДАТОК: ПОЗИТИВНІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	46

Безкоровайна Вікторія,

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: **Краснікова Оксана**, к. е. н., доцент

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТРУКТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ

Полтавська область має значний туристичний потенціал завдяки багатій історико-культурній спадщині, унікальним природним ресурсам і традиціям. В умовах зростаючого інтересу до внутрішнього туризму важливим є вивчення наявних ресурсів регіону, їх раціональне використання та розвиток сучасної туристичної інфраструктури. Актуальність теми зумовлена необхідністю активізації туристичної діяльності як засобу економічного і соціального розвитку території.

Полтавська область розташована в центральній частині України, належить до Лівобережного Лісостепу. Територія регіону характеризується рівнинним рельєфом, помірно континентальним кліматом, розгалуженою річковою сіткою (зокрема річка Ворскла), багатими природними ресурсами. Полтавщина має значну історико-культурну спадщину: це батьківщина багатьох видатних діячів української культури, літератури, науки. Область відома завдяки таким містам і населеним пунктам, як Полтава, Миргород, Опішня, Великі Сорочинці, Диканька. Регіон володіє сприятливими умовами для розвитку різних видів туризму – культурно-пізнавального, релігійного, оздоровчого, сільського та гастрономічного [1].

Туристичні ресурси Полтавщини умовно поділяються на три основні групи:

1. Природні ресурси – мальовничі ландшафти, річки (Ворскла, Псел), лісові масиви, лікувальні мінеральні води (зокрема в Миргороді), заповідні території та

рекреаційні зони. Вони сприяють розвитку оздоровчого, екологічного та активного туризму.

2. Культурно-історичні ресурси – численні пам'ятки архітектури, музеї, садиби, місця, пов'язані з життям Івана Котляревського, Миколи Гоголя, Панаса Мирного, Кочубея. Знаковими об'єктами є Сорочинський ярмарок, Опішнянська кераміка, Диканька та Кругла площа в Полтаві.

3. Соціально-економічні ресурси – розвинена транспортна мережа, наявність готелів, санаторно-курортних закладів, туристичних підприємств, об'єктів громадського харчування та закладів культури. Вони створюють базу для прийому туристів та організації дозвілля [2].

Полтавська область багата на унікальні туристичні об'єкти, які приваблюють як українських, так і іноземних відвідувачів:

– місто Полтава – культурно-історичний центр з Круглою площею, музеєм І. Котляревського, П. Мирного, Полтавським краєзнавчим музеєм, історико-культурним заповідником «Поле Полтавської битви» та багатьма іншими культурно-історичними об'єктами;

– Миргород – відомий бальнеологічний курорт з лікувальними мінеральними водами та затишною атмосферою для оздоровлення і відпочинку;

– Опішня – «столиця української кераміки», де діє Національний музей-заповідник українського гончарства та проводяться фестивалі народного мистецтва;

– Великі Сорочинці – батьківщина Миколи Гоголя і місце проведення всесвітньо відомого Сорочинського ярмарку;

– Диканька – літературно-історичне селище, пов'язане з творчістю М. Гоголя та життям славнозвісних Кочубеїв, славиться старовинними храмами, палацовими воротами та легендарною природою.

Туризм у Полтавській області має значний потенціал, зокрема завдяки історико-культурним пам'яткам та природним ресурсам. Однак, розвиток галузі

обмежується недостатньо розвиненою інфраструктурою, браком фінансування, недостатньою промоцією та кадрами, що стримує зростання туристичного потоку. Проте область все ж має можливості для розвитку культурного та оздоровчого туризму [3].

Основні проблеми використання туристичних ресурсів Полтавської області включають недостатній розвиток туристичної інфраструктури, що ускладнює комфортне перебування туристів. Збереження культурних і природних пам'яток також є викликом, оскільки багато об'єктів потребують реставрації та охорони. Крім того, відсутність ефективної промоції і маркетингу знижує конкурентоспроможність регіону на туристичному ринку. Також спостерігається брак кваліфікованих кадрів у сфері туризму [4].

Перспективи розвитку туризму в Полтавській області зумовлені зростанням попиту на культурно-пізнавальний, оздоровчий та сільський туризм. Важливими напрямками є модернізація туристичної інфраструктури, розвиток агро- та еко-туризму, а також активізація гастрономічного туризму через популяризацію місцевої кухні та продуктів. Крім того, розвитку сприятиме організація нових подієвих заходів, таких як фестивалі та ярмарки, а також залучення інвестицій у відновлення культурних пам'яток.

Отже, Полтавська область має значний туристичний потенціал завдяки багатій історико-культурній спадщині та природним ресурсам. Проте розвиток туризму обмежується недосконалою інфраструктурою, недостатнім фінансуванням та проблемами з промоцією. Перспективи розвитку регіону пов'язані з модернізацією інфраструктури, розвитком нових форм туризму та залученням інвестицій. Для повноцінного використання туристичних ресурсів необхідно активно працювати над збереженням культурних пам'яток, підвищенням кваліфікації кадрів і промоцією на міжнародному рівні.

Список використаних джерел

1. Туризм у Полтавській області : статистичний бюлетень / Головне управління статистики у Полтавській області. Полтава, 2023. 45 с.
2. Програма розвитку туризму і курортів у Полтавській області на 2021–2025 рр. URL: <https://www.adm-pl.gov.ua/news/prohrama-rozvytku-turyzmu>.
3. Полтавщина туристична : путівник / упоряд. Л. М. Бабенко. Полтава: Оріяна, 2020. 120 с.
4. Національна туристична організація України. Аналітичний звіт про розвиток внутрішнього туризму в Україні. 2023. URL: <https://ntoukraine.org/reports> (дата звернення: 10.04.2025).